

Eén dag uit het leven van Leunis Barentsen.

Een zondag in augustus 1909.

Een zondag in augustus 1909. Leunis is 25 jaar. Hij logeert al een week in Lier bij Piet Van Den Elsacker en zijn vrouw. Leunis kent Piet van tijdens zijn legerdienst in Bergen-op-Zoom. Ze zijn vrienden gebleven. Leunis is zelfs de peter van Piet's dochtertje. De vrouw van Piet heeft samen met haar zus een naai-atelier in Lier waar ze een aantal meisjes tewerk stelt. Piet heeft Leunis uitgenodigd om een week bij hem te komen logeren om vanuit Lier de Antwerpse arbeidsmarkt te volgen. Leunis heeft zodoende zes dagen telefonisch op jobaanbiedingen in de Antwerpse kranten gereageerd en is een aantal keer persoonlijk gaan solliciteren.

Maar zonder succes... *“Eenvoudig is het niet. Als beginneling neemt men liefst een jonge kracht, voor ander werk wil men liever iemand die al als zodanig gewerkt heeft. Is er sprake van referenties dan is het feit kersvers Hollander te zijn voldoende om terug te schrikken. Zo staat het er dus wel slecht voor. Beter gezegd: verdere pogingen zijn nutteloos”*.

Morgen zal Leunis vanuit Antwerpen de bus naar Bergen-op-Zoom nemen en van daar met de trein onverrichter zake naar Middelburg terugkeren. Maar vandaag gaat hij eerst nog een bezoek brengen aan “oom Koo” en “tante Cor” in Antwerpen. Ze zijn anderhalf jaar geleden met hun 5 kinderen van Vlissingen naar Antwerpen vertrokken in de hoop er werk te vinden. Leunis heeft hun adres : Beerschotstraat 18. Volgens Piet is dat een straat op het Kiel, een Antwerpse stadswijk buiten de omwalling. Leunis moet tram 4 nemen tot buiten de vesten en het daar best vragen.

Leunis vertrekt iets na de middag met de stoomtrein uit Lier zodat hij na het middageten op het Kiel zal toekomen. Dan zijn de mensen op zondag meestal wel thuis. Het traject Lier - Antwerpen kent hij nu al wel, dat heeft hij de voorbije week zowat iedere dag afgelegd.

Leunis heeft in een nijverheidsschool boekhouden geleerd en is op zoek naar een job in die richting. Maar werk vinden is in Zeeland een groot probleem. Er zijn heel weinig kantoorbanen voor veel gegadigden. Een paar maanden was hij in Middelburg inspecteur bij de verzekeringsmaatschappij “Haarlem”. Maar die job lag hem totaal niet, hij wil aan een bureau zijn boeken inschrijven.

In de grote steden is er blijkbaar wel werk te vinden. Leunis' Oom Aarnout is met zijn familie naar Amsterdam getrokken, Tante Jacoba is met haar man naar Den Haag verhuisd, Oom Jacobus (oom “Koo”) is met tante Cornelia (tante “Cor”) naar Antwerpen werk gaan zoeken. Leunis kreeg nog recent een brief van zijn vriend Frans Klinge die in Londen zijn geluk is gaan beproeven. Frans schrijft dat hij er gemakkelijk werk heeft gevonden en er met een Engels meisje getrouwd is. Als Leunis wil overkomen, dan kan Frans daar snel werk voor hem regelen. Enige voorwaarde is wel dat Leunis voldoende Engels kent.

Leunis overweegt de mogelijkheden en gaat alvast Engelse les volgen. Maar eerst wil hij in het spoor van oom Koo misschien toch Antwerpen proberen. Daarom schrijft hij naar zijn uitgeweken vriend Piet in Lier (“Pierre” heet die jongen daar) om raad, waarop Piet hem uitnodigt een week te komen logeren...

Als de trein in de gloednieuwe, imposante Antwerpse “Middenstatie” is aangekomen, wandelt Leunis volgens de instructies van Piet naar de Groenplaats en neemt daar tram 4. Even nadat de tram door de Boomse poort is gereden, ziet Leunis aan de linkerkant een groot kerkhof en daar geeft de ontvanger een teken. Leunis verstaat van het Antwerps van de “receveur” niet veel maar begrijpt dat hij moet afstappen. En zo zet Leunis op die zondagmiddag in augustus 1909 voor het eerst voet op het Kiel...

Leunis heeft de voorbije dagen in Antwerpen een volledig nieuwe wereld leren kennen, hij die nooit verder dan Bergen-op-Zoom van huis is geweest. Nu staat hij hier in een afgelegen gebied met huizen die zo heel anders zijn dan in Zeeland en mensen die een onverstaaenbaar taaltje brabbelen. Geen ontdekkingsreiziger heeft zich ooit verder van huis gevoeld dan Leunis die dag in augustus 1909 op het Kiel...

Aan de voet van de indrukwekkende gevel van “den Tir” vraagt hij de weg naar de Beerschotstraat en gelukkig wijzen de mensen ook in de te volgen richting. Leunis stapt de Abdijstraat in. De eerste zijstraat is de Pierenbergstraat met op de hoek een grote school. Maar Leunis heeft begrepen dat het ongeveer de zesde zijstraat rechts is waar hij moet zijn en dus wandelt hij voort.

Aan elke zijstraat leest hij het straatnaambord: Berendrechtstraat, Zandvlietstraat, Beerschotstraat. Hij draait rechts de hoek om, nummer 18, aangekomen! Een nieuw, mooi burgershuis met enige kleine Art Nouveau elementjes. Twee verdiepingen.

Leunis trekt aan de bel bij oom Koo en tante Cor. Wie er de deur open maakt, weten we niet, maar laten we even fantaseren: stel dat het 10-jarige zoontje de deur opent. Leunis zegt dan: "Ik ben Leunis Barentsen", waarop de knaap antwoordt: "Ik ook!"... Zo zou het kunnen gegaan zijn. Er woont op het Kiel al anderhalf jaar een andere Leunis Barentsen! 15 jaar jonger dan onze Leunis... En er woont in 1909 in hetzelfde huis ook al een 12-jarige Albert Barentsen op het Kiel!

Dat vergt een beetje uitleg. Wie is oom Koo (Jacobus) en tante Cor (Cornelia)? Leunis is genoemd naar zijn grootvader Leunis Barentsen uit Ritthem, de laatste in een hele rij van "Commiezen van de watering" op Walcheren. Uit 2 huwelijken heeft deze grootvader 21 kinderen, waarvan er 4 jong sterven, zodat Leunis 16 ooms en tantes Barentsen heeft. De 6de in de rij van 21 is Suzanna Barentsen, de moeder van Leunis, de 16de in de rij is Jacobus Barentsen, een oom dus van Leunis, oom Koo.

Suzanna is geboren in 1854 in Vrouwepolder en trouwt met Joost Barentsen uit Middelburg, Jacobus is geboren in 1865 in Vrouwepolder en trouwt met Cornelia De Koning (tante Cor) uit Vlissingen. Ze verschillen 11 jaar in leeftijd. De kinderen van Jacobus zijn daarom een halve generatie jonger dan onze Leunis. In 1909 is Leunis 25 jaar, de kinderen van oom Koo en tante Cor zijn dan Albert 12, Leunis 10, Hendrik 7, Maarten 5 en dochtertje Lena 2 jaar oud.

Oom Koo en tante Cor zijn naar Antwerpen gekomen in de hoop dat Jacobus er werk zou vinden. Waarom juist naar het Kiel? Cornelia had een oudere zus, Lubbegien de Koning, die met haar man Arnold Van Zanten uit Rotterdam al rond 1890 in Antwerpen is komen wonen en in de De Bosschaertstraat terecht is gekomen. Als Cornelia met man en 5 kinderen in 1908 vanuit Vlissingen naar Antwerpen komt, dan zien we in de bevolkingsregisters dat zus Lubbegien met man en 7 kinderen vanuit de De Bosschaertstraat gelijktijdig het huis aan de Beerschotstraat 18 gaat bewonen. Afsproken tussen de twee zussen dus. En Jacobus, hij is een tijdje visverkoper geweest en dan dokwerker geworden.

Maar Leunis staat ondertussen nog altijd op de drempel van de Beerschotstraat 18. Tijd om hem binnen te laten! Hij wordt bijzonder hartelijk door zijn oom en tante ontvangen. Ze praten honderduit over van alles en natuurlijk ook over het doel van het verblijf van Leunis in Lier. Hij is op zoek naar werk...

Oom Koo vertelt dat hij bevriend is met een andere Hollandse familie op het Kiel, familie De Keizer in de Zandvlietstraat, net om de hoek. Mijnheer De Keizer is hoofdmagazijnier op de automobielfabriek Minerva, een fabriek binnen de vesten aan de Karel Oomsstraat waar sinds een vijftal jaar auto's gemaakt worden. De fabriek zou goed draaien en reeds een grote faam hebben opgebouwd.

Oom Koo gaat regelmatig op zondagnamiddag met die vriend op café om te biljarten, Hollanders onder elkaar. Ook net vandaag is hij van plan om naar hun vast café in de Abdijstraat te gaan. Misschien wil Leunis wel mee? Hij kan dan meteen aan mijnheer De Keizer vragen of er geen job is in het magazijn? Of ergens anders in de fabriek, er zouden daar al een paar duizend mensen werken!

Het gesprek met mijnheer De Keizer verloopt heel gemoedelijk. Leunis doet zijn best om zo goed mogelijk biljart te spelen. Kwestie van een goede indruk te maken... Op een gepast ogenblik, spreekt hij de man aan over het doel van zijn verblijf in Antwerpen. En het onverwachte gebeurt: bij mijnheer De Keizer in het magazijn van Minerva werken acht bedienden waarvan er binnenkort één gaat vertrekken. Mijnheer De Keizer heeft dan een nieuwe bediende nodig. Hij heeft daarvoor nog niemand en als Hollanders onder elkaar wil hij Leunis aannemen: *"Ik zal je aanbevelen aan de chef die trouwens ook een Hollander is. Het zal dan aan jou zijn om in het magazijn je best te doen zodat je later voor een plaats in de boekhouding in aanmerking kan komen."* Minerva gaat trouwens de autofabriek SAVA aan de overzijde van de Karel Oomsstraat kopen en daar fors uitbreiden.

Leunis heeft nog nooit over Minerva gehoord of over Karel Oomsstraat of Wilrijkse Plein... Maar hij is erg hoopvol en tegelijk toch ook wel realistisch genoeg om te beseffen dat er nog niets zeker is. Tante Cor regelt al meteen de zaken: *"Als je aangenomen wordt, kom je hier in de buurt op een kamer wonen want hier is geen plaats maar ik zorg voor je eten en de was."*

Leunis keert op die zondag in augustus 1909 's avonds van op het Kiel terug naar Lier en zal de volgende dag naar Middelburg afreizen. Het begin van een periode van dagen of weken gespannen afwachten...

